
Na akce studentů v únoru 1948 se zapomíná, tvrdí účastník

Na akce studentů v únoru 1948 se zapomíná, tvrdí účastník

Praha 24. května (ČTK) - Několikrát v českých dějinách vystoupili studenti proti totalitním režimům. Jejich roli si dnes připomněli pamětníci na semináři "Vysokoškoláci za svobodu a demokracii" v sídle Senátu. Podle předsedy Pražského akademického klubu 48 Zdeňka Boháče ale například demonstrace studentů proti únorovému komunistickému převratu jsou veřejnosti téměř neznámé.

"Byli to ale právě vysokoškoláci, kteří v měnící se atmosféře prosazovali principy svobody a demokracie," řekl Boháč. Na únorových demonstracích se také poprvé střeli s policií. Pro mnohé z nich to stejně jako pro Boháče znamenalo vyhození ze školy, nemožnost získat kvalifikovanou práci, nebo i vězení. Ze studia bylo podle něj vyloučeno přes 10.000 studentů. "Mnoho jich bylo nahnáno do dolů, do táborů nucených prací a do nejhůře placených zaměstnání," řekl. Lékařskou fakultu, kterou tehdy navštěvoval, mu už režim nikdy nedovolil dostudovat.

Pamětníci dnes připomněli i vystoupení studentů proti nacismu. Na protiněmecké demonstraci 28. října 1939 byl smrtelně zraněn Jan Opletal. Jeho pohřeb se pro okupační úřady stal záminkou k uzavření českých vysokých škol. Devět studentů bylo tehdy bez soudu popraveno a přes dvanáct set dalších deportováno do koncentračního tábora Sachsenhausen. "Chápal jsem naši internaci jako předeheru útoku na české elity," řekl pamětník Jiří Zapletal. Ve vězeních a táborech ho povzbuzovala myšlenka, že jeho kolegové se stali členy zahraničních armád a proti nacismu aktivně bojují.

Ne v represí, ale ke změně režimu nakonec vyústily události po 17. listopadu 1989. "Generaci našich otců vzal komunistický teror i ruské tanky naději na to, že změna je možná a odpor má smysl. Byly to právě tisíce studentů, které svým příkladem pozvaly rodiče do ulic a ukázaly jim, že boj za svobodu není marný," řekl jeden z tehdejších studentských vůdců Marek Benda.

"Studenti jsou živel, který přemýšlí. Na druhou stranu není tak moc vázán k rodině a práci, a o to má více možností projevit svůj názor," soudí o roli studentů v důležitých okamžicích českých dějin děkan strojí fakulty Českého vysokého učení technického František Hrdlička. V roce 1968 byl jedním z organizátorů studentských stávek. Připomněl ale, že mezi mladými lidmi bylo i velké množství těch, kteří s totalitním režimem spolupracovali. "Byli to například komunističtí svazáci z 50. let nebo normalizační cynici ze Svazu mladých ze 70. let," řekl.

Podle předsedy senátu Přemysla Sobotky (ODS) památka na studenty, kteří se postavili proti totalitní moci v roce 1939, 1948, 1968 a 1989, zůstává výzvou pro další generace vysokoškolských studentů a mementem neustálého obnovování duchovních principů svobody a demokracie.

grd kar